

Domum editoris!
14. III. 1946.

General-Procureurens **Stockholms-Reise**

Christian Magnus Falsens ferd
til kronprins OSCAR's formæling

Dagbok ført 26. mai—19. juli 1823

Utgitt av

ROAR TANK

OSLO 1945

1823. Mar 26

Hijf fra Christiana ^{o. 1000} den 8 om Morgen oplopt med Ca-
ptainen ^{o. 1000} Trop. Den nextest fort af en fortifikation, de
langs den lande plekken my, og er open til somt klokke
for Afritan. Hjift trodor var Mac. Sværd mæth god
grund og gjort folge skref. Hid Wormsund fandt besynt
med Dreymanch han Wormsund, der var usifly, guden
ni godt far givne om jad, at han hiedt han Capten
og laueh. (at han der var brudt sigt li at foden bæ-
leg for Dreymanch, varer man mit los den født over
Denske Rejst gresser li Schlesier. Han des mæth
Lepusund Herscher, der fandt bysigt bagden lefugt
d. 9 aften nu li Kongssenger. Doctor Haufner mæth
os i landet skref (en vinterland) Trop (o my he at legn
for sig. Fældet en mæth fra Druer var autumne
afte ^{midst} Maro, o den af Cuadentur Whellocke, Agent p. N.
J. M. innen, der et udnævnt my an, at han, affindt

Christian Magnus Falsens
journal i 1823

General-Procureurens Stockholms-Reise

Christian Magnus Falsens ferd
til kronprins OSCAR's formæling

Dagbok ført 26. mai—19. juli 1823

utgitt av
ROAR TANK

Oslo 1945

(Falsens hånd:)

*Journal,
holdt paa en Reise
fra Christiania til Stockholm,
begyndt 26. Mai 1823,
endt 19. Juli 1823.*

(Med en senere hånd:)

*Af
Generalprokurør Chr. M. Falsen,
† død som Justiarius i Høiesteret
i Christiania 18. Januar 1830*

Introduction

Dagboken er bevart i de samlinger som professor dr. Yngvar Nielsen etterlot sig ved sin død 2. mars 1916. Han har fått den som gave av familien Falsen med henblikk på og rett til en senere offentliggjørelse. Yngvar Nielsen uttalte aldri noe om når dette burde skje. Kanskje har han syntes at den var så personlig og så umiddelbar i sin opriktighet at den ennu dengang ikke kunde overgis til en kritisk eftertid.

Nu må enhver grunn til å holde den tilbake være bortfalt. Tiden har lagt sin patina over alt det som her nevnes. Historien vil ikke mer forarges over Falsen. For femti år siden var det ennu noe igjen av indignasjonen over generalprocureuren og hans forhold til Carl Johan. Nu tillater tids-avstanden at historikeren står uten vrede og hat. Dagboken gis her uten en eneste forkortelse, helt bokstavrett, bare med normalisering av tegnsetningen, etter datidens regler.

Dessverre er de «Bilag» som Falsen selv angir på innsiden av permen, ikke mer i samlingene, i allfall ikke funnet.

Introduction

Allikevel er Falsens beretning om «bilageret» — fyrstebryllupet — et avsluttet hele for sig, vel verd å vekkes op av sin bortgjemte og forglemte sovn, selv om dagboken har ligget trygg og vernet i et privat arkiv, bare kjent og skattet av eieren.

Det er utgiverens plikt å tilføie at Yngvar Nielsen i 1914 i sin biografi av Christian Magnus Falsen i «Nordmænd i det nittende aarhundrede» (b. I, s. 123—140) ikke har føiet nye trekk til det han i 1882 skrev, likesom han ikke har benyttet denne dagbok, som han heller ikke nevner i noen av sine arbeider.

Dagboken forteller

En dagbok, ført av Christian Magnus Falsen i det år han følte at hele hatet og uviljen flammet imot ham, den før så forgudede folkehøvding fra Eidsvollsforstamlingen, — må fortelle meget. Det gjør den også.

Dagboken begynner og slutter som en syke-journal. Syk var han da han reiste, måtte til sine tider gi rent op, kom sig litt, men blev igjen dårligere. Det er rent som å forstå *hvorfor* han var så skrøpelig, søvnlos og syk. Professor Thulstrup, kongens livlæge, kunde visst ikke hjelpe ham stort, heller ikke den elskverdige sokneprest Aars' dråper. Dertil var sorgen for dyp og kummeren for stor.

Han — Falsen — var knuget, men ikke knekket. Sammenstøtene med de andre medlemmer i deputasjonen viste at Falsen var skarp og bestemt. Det ser ut som han var mest irritert over Jacob Aall. Nærmest til Falsen slutter sig: Aars, Seip og Sibbern.

Likeoverfor de svenske arrangører av festlighetene stod Falsen helt fast, med krav om å bli møtt med de hensyn som alle de norske mente at Stortingets utsendinger måtte møte. Sett gjennem Falsens briller faller det et litt ynkelig skjær over statsminister Sommerhielm, som drog sig unda enhver omsorg i

så henseende. Helt en demonstrasjon var det da Falsen ved statsministerens store middag satte sig nederst ved bordet og av en tjener blev hentet til verten for å drikke en skål med ham.

Det lyser gjennem hele dagboken en dyp beundring for kong Carl Johan. Rørende er Falsens om-sorg for at kongen skal få de to første bind av den nye Norgeshistorien, den han hadde innledet med et så følt dikt til kongen. Bare trist er det at kongen vel ikke har kunnet annet enn få et referat på fransk. Falsen vil nødig at de norske misnøie skal nå frem til kongen, som sikkert stod helt fremmed for likegyldigheten og den tåpelige overlegenheten som deputasjonen følte sig så ubehagelig berørt av. Som mot så mange andre viste kong Carl Johan sig hjelpsom også mot Falsen ved å la ham få lån av kongens formue. Dette var intet særsyn, gjorde ikke Falsen avhengig av kongen. Det er bare ett av de mange bevis på at kong Carl Johan gjerne vilde hjelpe. At Falsen — under disse omstendigheter — ikke maktet å hjelpe andre til kongens nåde, er meget forståelig. Det kan nevnes at i 1905 fortsatte kong Oscar den annen ennu etter unions-opløsningen å betale pensjon til en datter av en kammerherre som hadde tjent kong Carl Johan.

Stattholder Sandels ser leseren også gjennem Falsens briller. Det er et jovialt og mildt smil over den gamle herre, som fortører sig litt trett og resigneret der hvor han taler med sokneprest Aars, om de norske misnøie med opholdet. Sandels har nesten forstått at stortingsmennene *måtte* føle sig krenket.

De kom sikkert med den redeligste vilje til å være bare korrekte og høflige. Det er som denne følelse av krenkethet viser langt, langt fremover i den norsk-svenske unions historie!

Og allikevel!

Menn som de la Gardie, de Geer, Mörner, Rosenblad og fremfor alle den strålende Clas Fleming viste at det svenske høi-aristokrati kan være like vinnende og like hjertelig som kong Carl Johans redelige vilje og gode hjertelag.

Christian Magnus Falsens journal er skrevet av en klar og klok iakttager. De blir levende alle de han nevner:

Den tjenstvillige Birch, alles hjertensgode venn. Due som først får en liten motbør, men smidig og klok blir en nyttig hjelper for sine landsmenn. Den tåpelige svensk-talende sekretær ved statsråd-avdelingen, major Roll, som forfremmes til oberstløytnant, den korrekte og alltid nærværende, adjutant kunde han kanskje hete for deputasjonen.

En klar og klok og interessert manns bemerkninger om det han så.

Det er ingen grunn til å stryke små intime enkelt-heter om tjeneren Johan, som fikk sine lusinger. Og Falsens konversasjon med mamsellen med den ene tann kunde friste en karikatur-tegner.

Reisens gjenvordigheter er meget nøkternt og rolig skildret. Det var allikevel en staselig rekke karosser med firspann, med tjener og kusker som rullet inn over grensen, der den kongelige adjutant tok imot dem med kongens kokk, som Sveriges gjester. Og

Dagboken forteller

---

litt humoristisk smilte den staselige Christian Magnus Falsen da han berettet om biskop Munchs hurtige reise uten vått eller tørt, og allikevel — for sent.

Falsens mot var ennu ukuet. Allikevel dirrer det til sine tider en sår undertone bak den tørre «journal». Stridighetene med de andre, især med «lille Aall» setter sine spor hos denne myndige og selvbevisstemann, som engang var nasjonens forgudede fører i en vanskelig stund. Dette i og for sig nokså betydningssløse hvert som en deputasjonsfører ved en formæling fortuner sig sikkert for høitidelig for ham da han brøt ut i ønsket om at Gud måtte forskåne ham for et lignende hvert. Eller der hvor han skrev: «... Jeg sad hjemme i mine egne Betragtninger, som just ikke var af det lyseste Slags.»

Det vilde neppe blitt tatt nådig op hjemme i Norge hvis Falsen hadde bøiet sig for de svenske arrangørers bestemmelser. Verdig og med anstand bøtet han på det som holdt på å bli en fåpelig og hensynsløs skandale fra det svenske hoffs side.

Eftertiden vet at Falsen bare fikk virke litt over seks år etter dette. Så meget merkeligere stråler hans virkelyst, så ung og sterkt. Så hurtig kan et menneske jages til døde. Jakten var begynt. I dagboken merker leseren en tretthet inne imellem det unge og sterke. Det gir dagboken også rent menneskelig en verdi.

Historiens dom

1. Yngvar Nielsen i 1882:

For Kristian Magnus Falsen syntes Udsigterne foreløbig at stille sig lysere end for hans Angribere. ... Falsen blev kort efter hædret med en Udnævnelse, der vidnede om, at han nu i høi Grad besad den Konges Tillid, som han i 1814 havde angrebet. Men for Folkets store Mængde blev dette kun et nyt Tegnpaa, at han var bleven sin Fortid utro, og det Embede som blev ham overdraget, blev derved saa meget mere Gjenstand for en almindelig Uvilje, der til sidst gjorde det umuligt for nogen at beklæde det.

Falsens nye Embede var et, der ikke tidligere havde været kjendt i Norge. Karl Johans Hensigt med dets Oprettelse var at tilveiebringe en virksom Kontrol med Embedsstanden, om hvilken han antog, at den var altfor hildet i de nedarvede Forestillinger fra Enevældets Tid til, at den kunde passe ind i de nye Forhold, der fulgte med den frie Forfatning. Han var misfornøjet med den Maade, hvorpaa de offentlige Oppebørsler bleve indkrævede, og ved flere Anledninger troede han at spore en Tilbøielighed hos Embedsmændene til at behandle de lavere Folkeklasser paa en Maade, som han maatte misbillige. Ved Siden deraf har han maaske stadig troet at maatte

være paa sin Post mod Forsøg fra denne Stands Side paa at benytte sin Indflydelse i Storthinget til at grunde et bureaukratisk Oligarki, paa Kongedømmets som paa det øvrige Folks Bekostning. For den, der havde levet Karl Johans Liv, maatte ogsaa den ganske enestaaende Stilling, som den norske Embedsstand indtog i de første Aartier efter 1814, være høist paafaldende. Den indeholder Forklaringen til Generalprokurør-Embedets Oprettelse.

Saaledes som Karl Johan tænkte sig dette Embede, skulde dets Indehaver i Almindelighed paase Lovenes Overholdelse og sørge for, at de kongelige Befalinger bleve efterlevede. Generalprokurøren skulde altsaa fornemmelig have Kongens og overhovedet Administrationens Interesser for Øie; men Karl Johan havde samtidig tænkt sig, at der skulde oprettes en anden Post, hvis rette Betydning dog ikke fremgaard ganske klart af de Udtalelser, som foreligger herom. Det lader dog til, at Meningen var, at om den kom istand, skulde den besættes af Storthinget, og at dens Indehaver paa dettes Vegne skulde føre Tilsyn med Administrationens grundlovsmæssige Gang. Var den sidste Tanke blevet udført, er det nok muligt, at Uviljen vilde været mindre stærk over Generalprokurørens Embede. Grunden til at Norge ikke fik noget tilsvarende til den svenske *Justiæ-ombudsmans* Stilling, kan maaske søges deri, at Kongen vilde have Oprettelsen af denne Post sat i Forbindelse med en forandret Ordning af Rigsretten; da denne ikke kom istand, synes derved ogsaa den anden Plan at være blevet opgiven.

Under sit Ophold i Kristiania 1821 henvendte Karl Johan sig til Falsen og tilbød ham at blive Generalprokurør. Falsens skriftlige Svar, der er dateret 9. August, er ganske mærkeligt og lyder i sin Helhed saaledes:

«Deres Majestæt har behaget at underrette mig om, at De under visse Omstændigheder har til Hensigt at udnævne en Generalprokurør for at vaage over Lovenes Udøvelse, og fremdrage for Domstolene de skyldige og forsømmelige Funktionærer, samt derhos meddele mig, at De agter at kalde mig til denne Post, om jeg maatte ønske det. — Da Deres Majestæt naadigst har tilladt mig at ytre min Mening om denne Sag, — skal jeg med fuld Anerkjendelse af den høie Tillid, som Deres Majestæt har behaget at vise mig, herved meddele denne med al den Oprigtighed, som jeg skylder Dem, og saa kort, som Gjenstandens Vigtighed vil tillade. Jeg er forvisset om, at et saadant Embede, bestyret af en duelig og upartisk Mand, vil kunne være til stor Nutte for Staten, men der synes dog for Tiden at være vigtige Grunde for midlertidig at opsætte Udførelsen af denne Idé. Disse ere formentlig følgende: 1) den almindelige Pengemangel, som nu hersker, og de betydelige Udtællinger, som Staten har paataget sig, der synes at burde fraaarde Oprettelse af nye Embeder. 2) At en saadan Forholdsregel for Tiden ikke vil være Nationen behagelig, saa meget mindre som det ofte i Storthinget har været ytret, at man for at spare Udgifter burde inddrage de Embeder, som ikke vare absolut fornødne. 3) At det, da Deres Majestæt har behaget at

meddele mig, at De agter at foreslaa en Forandring i Rigsrettens Organisation, og hvis dette bifaldes, maaske vil finde det hensigtsmaessigt at oprette et Embede omtrent som Justieombudsmandens i Sverige, hvormed det uden Twivl vilde lade sig gjøre at forene de Funktioner, der skulde tillægges Generalprokurøren, ogsaa af denne Grund vilde være bedre ikke nu at indføre denne Stilling. 4) Endelig vover jeg at henlede Deres Majestæts Opmærksomhed paa den Omstændighed, som kun angaar min Person, men for mig er af megen Vigtighed. Deres Majestæt ved, at jeg under det nuværende Storthing har været meget uværdig behandlet i de offentlige Blade; man har ikke engang undladt at imputere mig den Lavhed at have forandret Mening i Haab om derved at opnaa et Avancement. Det er sandt, jeg har troet at kunne foragte denne Beskyldning; men jeg haaber dog, at Deres Majestæt vil billige mit Ønske om ikke at give Anledning dertil ved strax efter Thingets Opløsning at modtage en Charge, som ikke før har existeret. Jeg vover saaledes, endskjønt jeg fuldkommen ved at vurdere den Bevaagenhed, som Deres Majestæt naadigen har tænkt at vise mig, at anholde om for Tiden at lade mig forblive i den Stilling, jeg nu er.»

Efter dette Falsens Afslag henvendte Kongen sig til Sorenskriver Morgensterne. Han opfattede det nye Embede, som om dets Indehaver skulde være Regjeringens juridiske Raadgiver og erklærede sig villig til at modtage det. Men Morgensterne blev ikke udnævnt. Falsen forandrede nemlig, da han var kommen til Bergen, snart sin Beslutning, hoved-

sagelig paa Grund af økonomiske Hensyn. Hans Amtmandsgage i Nordre Bergenhus var ikke tilstrækkelig for ham og hans Familie, og da den Rest, som var tilbage af hans Formue, var anbragt paa Østlandet, hvor han ogsaa havde alle sine Familieforbindelser og Venner, maatte han ønske at kunne bo enten i selve Hovedstaden eller i dennes Nærhed, for at ivaretage sine egne Interesser. Heller ikke trivedes han i Bergen, hvor han følte sig indestængt mellem Hav og Fjeld. Det var hans Haab at kunne blive Amtmand i Jarlsberg og Larvik; men da dette slog feil, fandt han, at der ikke var levnet ham andet Valg end at gaa ind paa Kongens Tilbud og blive Generalprokurør. Den 12te November 1821 skrev han til Grev Sandels for at meddelle ham, at han ønskede at modtage Posten. Dette var, hvad Kongen havde ventet, og han var straks villig til at lade ham overtage det nye Embede. Karl Johan havde, som han selv i denne Anledning udtalte, stor Agtelse for Falsens Aand og Talent, og betragtede ham som Norges mest oplyste Mand i Alt, som vedkom Retsvæsenet, den indre Økonomi og den ydre Politik. Saaledes blev det bestemt, at Falsen skulde blive Generalprokurør.

Først da Sagen var kommen saavidt, blev den forelagt Regjeringen. I Marts 1822 forlangte Karl Johan at høre dennes Betænkning. Regjeringen var i Princippet imod Embedet, og dens Medlemmer stode neppe heller, med Undtagelse af Statholderen, paa nogen særdeles god Fod med den Mand, til hvem Kongen agtede at oprette Embedet. I Betænkningen udtaltes,

at Generalprokurøren, om nogen saadan Embedsmand blev udnævnt, maatte være afsættelig, at han bl. a. skulde have Adgang til Forhandlingerne i alle Retter, o. s. v. Som Løn foresloges 1800 Spd. foruden Kontorgodtgjørelse (300 Spd.). Om den Person, der skulde beklæde det nye Embede, vilde Kongen ikke engang indhente nogen Erklæring fra Regjeringen, men udnævnte uden videre Falsen til Generalprokurør. Denne Fremgangsmaade bidrog ikke til at formilde den Stemning, hvormed Falsens Udnævnelse fra alle Sider mødtes.

Man gik overalt ud fra, at den Kontrol, som Kongen gjennem Generalprokurøren vilde øve mod Embedsstanden, var en politisk, og at den havde til Hensigt at indlede Forfølgelse mod Alle, der nærede liberale Tendenser. Dette var en Misforstaaelse; men den næredes ved den uregelmæssige Maade, hvorpaa Falsen udnævntes, og som blev skjæbnesvanger for ham. Han havde handlet klogt, om han havde fulgt sin første Indskydelse og fastholdt sin Vægring ved at modtage Embedet. Om hans Virksomhed og hans Stilling, medens han beklædte dette, har J. H. Vogt i sine Optegnelser givet følgende korte, men aldeles fyldestgjørende Skildring: «Falsen udrettede i sit Generalprokurør-Embede kun Lidet. Han gav sig stundom til Pris af Mangel paa Sindighed, og endog i et enkelt Tilfælde ved at gibe ind paa Embedsvei, hvor han i et ham selv betræffende Anliggende antog, at Noget af Embedsauktoritet urigtigen var behandlet. Aldrig er nogen Mand blevet mere rasende forfulgt og tilsmudset i Tale og Skrift, og allerværst af

Publicisterne. Ikke En gaves der, som vilde forsvare ham, eller som kunde gjøre det uden Fare for, at Angrebet blev endnu hadskere. Der raadede en stil-tiende Overenskomst om at tilintetgjøre ham og til-lige om at gjøre Embedet saa forhadt, at naar han var forjaget, Ingen skulde driste sig til at modtage det.» Denne Skildring er sand. Hele Embedsstanden betragtede Falsens Udnævnelse som en Krænkelse mod sig, og den lagde sin store Indflydelse i Vegt-skaalen mod ham. Saaledes blev Falsens liv fra 1822 af kun en Række af haabløse Kampe og bitre Skuf-felser, der med hans heftige Sind føltes dobbelt tunge og krænkende.

Falsens Skjæbne er en beklagelig Plet i Norges nyere Historie. Det kan indrømmes, at han selv til-dels fremkaldte denne, og at navnlig hans personlige Opræden kun var lidet skikket til at øve en for-sonende Virkning; men det Had og Lidenskab, hvor-med Alle kastede sig over den haardt forfulgte Mand, kan ikke undskyldes, men ogsaa Falsen paa sin Side æggede og udfordrede sine Modstandere paa en uklog Maade. Falsen var en meget personlig anlagt Mand. Men med sine Feil har han, som ogsaa J. H. Vogt har ytret, Krav paa at erindres med Erkjendtlighed i sit Fædreland, som han var varmt hengivent, og for hvilket han har virket meget.

2. Dommen idag.

Det er idag mer enn seksti år gått siden den første historiker søkte å la Falsen selv forsvare sig, ved å gjengi hans eget brev til kong Carl Johan.

Nu får Falsen selv føre ordet i en dagbok som har vært gjemt og glemt. For den som forstår å lese den, er den ikke tør, ikke forfengelig og innbilsk. Historikerne har, den ene etter den annen, villet legge bak Falsens forslag en vilje til å tjene kong Carl Johan og svenske hensyn. Det er ikke mulig for eftertiden å vite hvilke hans motiver var. Denne dagbok, som her for første gang får føre ordet for Christian Magnus Falsen, gjør det vanskelig å hevde at Falsen var svak for svenske hensyn. Tids-avstanden er idag så stor at det ikke nu er nødvendig å la nutiden se Falsen i det lys som samtiden ut fra sin opriktige ærefrykt for grunnloven så på ham og kongen som dem som vilde øde frihetsverket av 1814 med de nye forslag.

Christian Magnus Falsens møte med Sverige er ikke særlig begeistret fra hans side, selv om han respekterer enkelte av de menn han møter. Forholdet til generalprokurør-embedet berører dagboken ikke uten på det sted hvor Falsen taler med stattholderen om amtmann baron Wedel i Bratsberg. Han har ellers latt embedet bli tilbake og morer sig over at svenskene kaller ham prokurator Falsen.

De mange historikeres dommer er ikke skrevet ut fra samme forutsetninger. Det lyser helt forskjellige stemninger gjennem dem. Den første som reiste kravet om en objektiv bedømmelse, var Yngvar Nielsen.

For ham var det ikke noe ønske om å dømme på annen måte enn å forstå Falsen og hans forutsetninger for det han gjorde. Derfor legger han frem Falsens skrivelse til kongen. Til slutt karakteriserer han det forhold som en skamplott i vår historie at en folkestemning på denne måte kunde drepe en mann som arbeidet ut fra redelige motiver. En forsiktig sympati klinger ut fra Yngvar Nielsens ord. Det kan tilføies at han stod Falsens nærmeste efterslekt nær gjennem personlig vennskap.

Michael Birkeland ser helt anderledes på Falsen. Birkeland har gjennemlevd riksretts-tiden, som han så som en innledning til Norges politiske undergang. Gjennem hans ord merker vi hans inderlige forståelse av Falsens skuffelse over at odelsbonden ikke var som Falsen hadde trodd det; uten å nevne det skjelver Birkelands egen sorg og skuffelse gjennem det han sier om Falsen.

Men Ernst Sars stiller billedelet op i en helt annen belysning. Selv om han respekterer Falsens subjektive uskyld, og selv om han beklaget den offentlige menings uhyggelige virkninger, fastholder Sars dommen over Falsen som ideelt berettiget. Historien må dømme ham. Han motsier, med helt klart point, Yngvar Nielsens tale om en skamplott. Historien må dømme ham objektivt som Carl Johans og de svenske hensyns tjener, en landsforræder, selv om det var formildende forhold og, subjektivt sett, en ubevisst forbrydelse av Falsen. En uhyggelig, men rettferdig og nødvendig domfellelse. Ernst Sars' dom er kjølig og klar, ubønnhørlig logisk.

Gustav Indrebøs behandling er sterkt begrenset. Den gir Falsen full opreisning. Den helt objektive og videnskapelige behandling av Falsens embedsvirke må gjøre et sterkt inntrykk. Bak den objektive gjennemgåelse gir han uttrykk for en viss forbauelse over at almuen ikke grep til og støttet Falsens virke. At embedet skulde være en politisk hjelp for kong Carl Johan, det kan ikke mer hevdes.

Halvdan Kohts bedømmelse ligger nær op til Gustav Indrebøs avhandling. Koht ser helt anderledes enn Sars på Falsen. Det er personligheten, karakteren som har interessert Koht. Tragedien i Falsens liv trer i bakgrunnen. Uten noen dom blir det et sympatisk billede som blir tegnet i de korte trekk.

Vilhelm Keilhau summerer op, helt rolig og objektivt, det billede som virker helt overbevisende. Tidsavstanden har gjort billedet klart. Vemodet over tragedien må vike for renheten og storheten i en uforferdet, en modig manns billede, en mann som hadde mot og vilje, men ikke krefter til å stå alene.

Så kommer, fire menneskealdrer etter hans død, Falsens egen lille dagbok. Også den har tidsavstanden gjort klar og rolig.

Og den forteller.

Reist fra Christiania Kl. 8 om Morgenen ifølge med Capitaine Seip og Doctor Holst. Ikke været helt frisk af en Forkølelse, der i lang Tid havde plaget mig, og in specie ikke sovet Natten før Afreisen. Spist frokost paa Moe. Svanøe mødte paa Grorud og gjorde Følge derfra. Ved Wormsund havt Disputs med Færgemanden Lars Wormsund, der var uhøflig, fordi vi gjorde ham opmærksom paa, at han burde have Taxten opslaaet, og at han ikke er berettiget til at fordre Betaling for Skydshestene, naar man ikke lod dem sætte over Sundet. Klaget herover til Sibbern. Ved Aas mødte Lænsmand Hersæter, der havde besørget Skydsen til sagt. Kl. 9 ankomme til Kongsvinger. Doctor Hanstein mødte os $\frac{1}{2}$ Miil derfra og inviterede Seip og mig til at logere hos sig, hvilket vi modtog. En Courier var ankommen med Brev fra Maior og Ridder af Sværdordenen Whitelocke, Adjut. hos H. M. Kongen, for at underrette mig om, at han, affendt

bedste Overlag besluttede at følge de andre om Wernersborg. —

Juli 13, Søndag.

Ligget godt og sovet godt om Natten, men havde lidt Kulde i mig om Morgenen. Veiret infamt, Regn og kold Wind, hvilken sidste continuerede den hele Dag. Passerte Ørebroe og ankommet til Bodarna kl. $6\frac{1}{2}$, hvor vi spiste slet til Middag, men fik ganske gode Qvarterer. Idag reist $9\frac{1}{4}$ Mile.

Juli 14, Mandag.

Veiret om Morgenen godt, og meget varmt, men Blæsten continuerer. Fortsatt Reisen til Hofva og derfra til Gotha Kanal, hvor de andre blev tilbage for at besee Sluserne, Aars og jeg fortsatte Reisen. Norden var der med Skjødten den hele Dag, dog kom Aars og jeg kl. $7\frac{1}{2}$ til Lidköping, $10\frac{1}{2}$ Miil, hvor vi skulle have Qvarter. Veiret blev om Eftermidagen igien bestialsk, med Storm